

PERE QUART

SALÓ DE TARDOR

Il·lustracions de Roser Bru

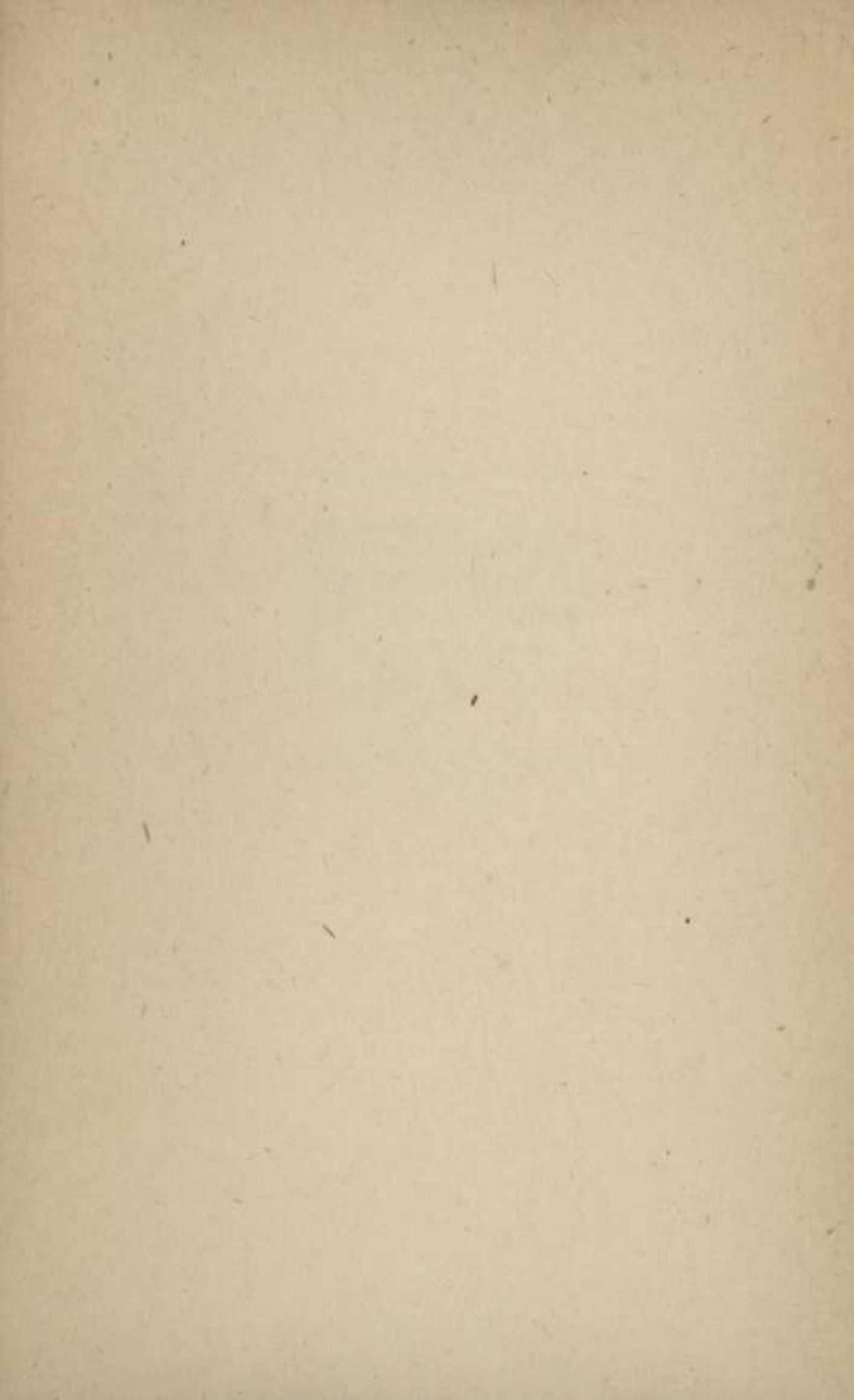
EL PI DE LES TRES BRANQUES

Santiago de Xile

1947

EX-LIBRIS BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Saló de Tardor

PERE QUART

SALÓ DE TARDOR

Il·lustracions de Roser Bru

EL PI DE LES TRES BRANQUES

Santiago de Xile

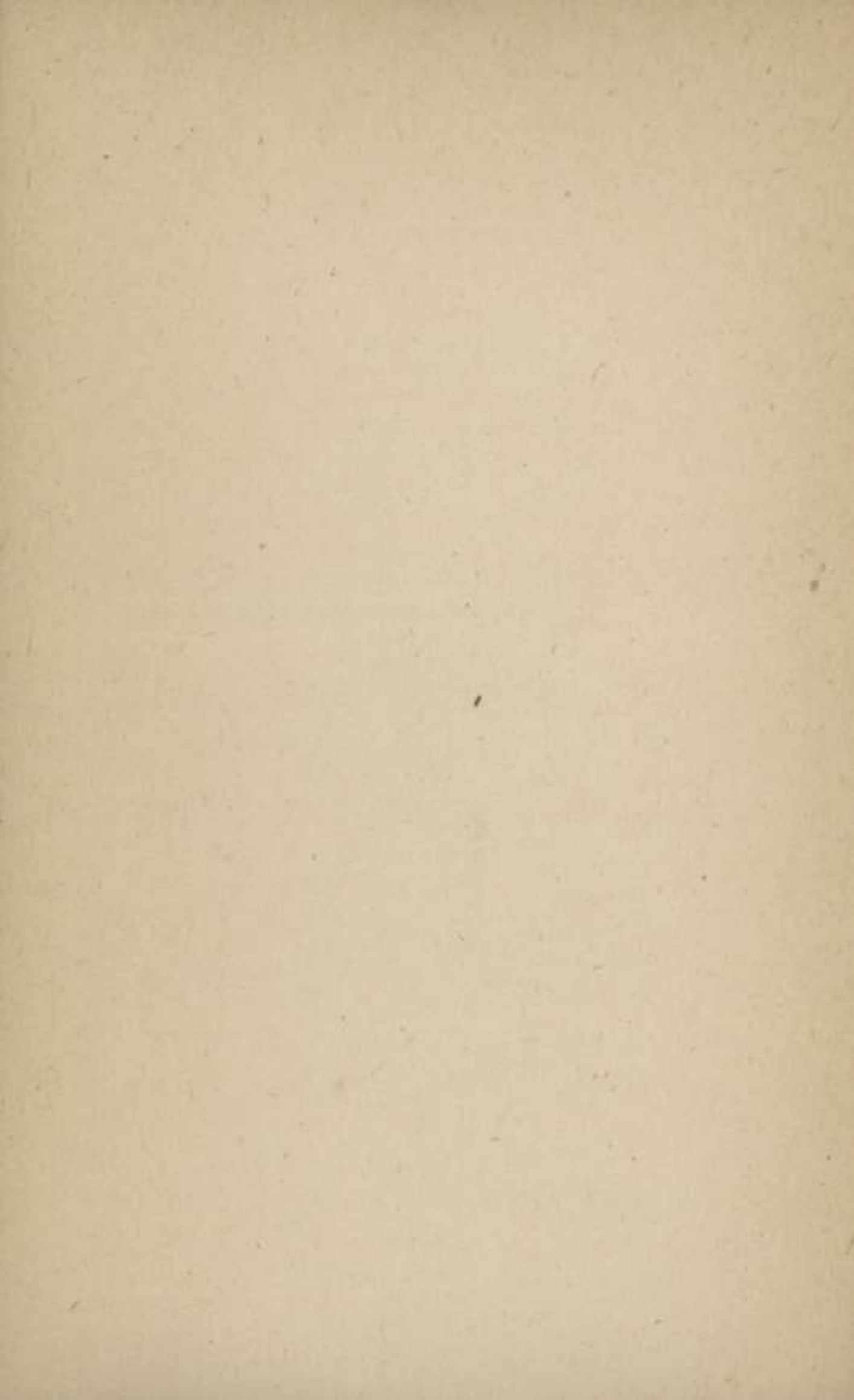
1947

DONATIU DE
L' INSTITUT D' ESTUDIS CATALANS

Edició: 180 exemplars en paper
de mig fi; i 20 exemplars
en paper especial, nume-
rats i signats per l'autor.

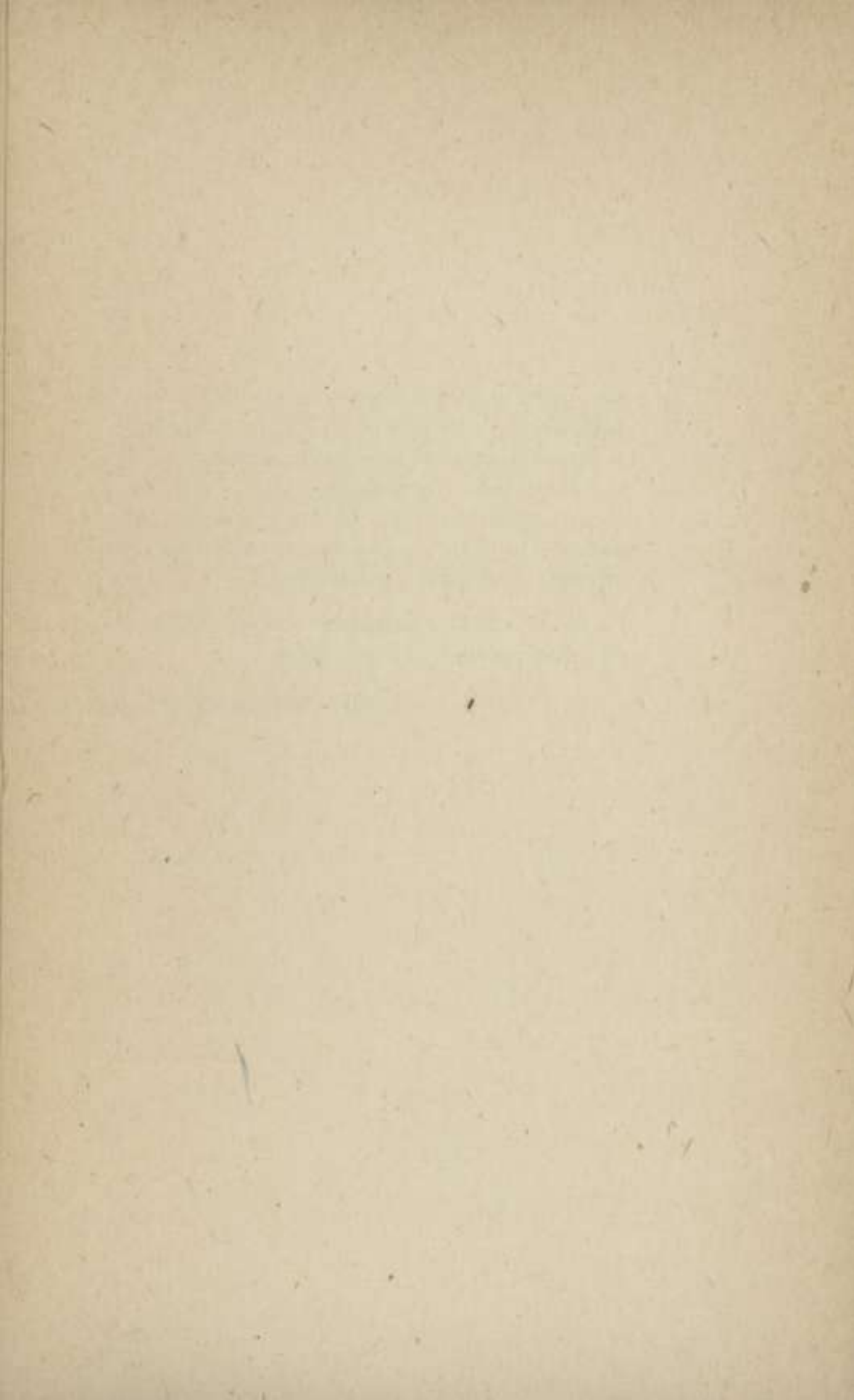
A Conxita Riera, la meua muller

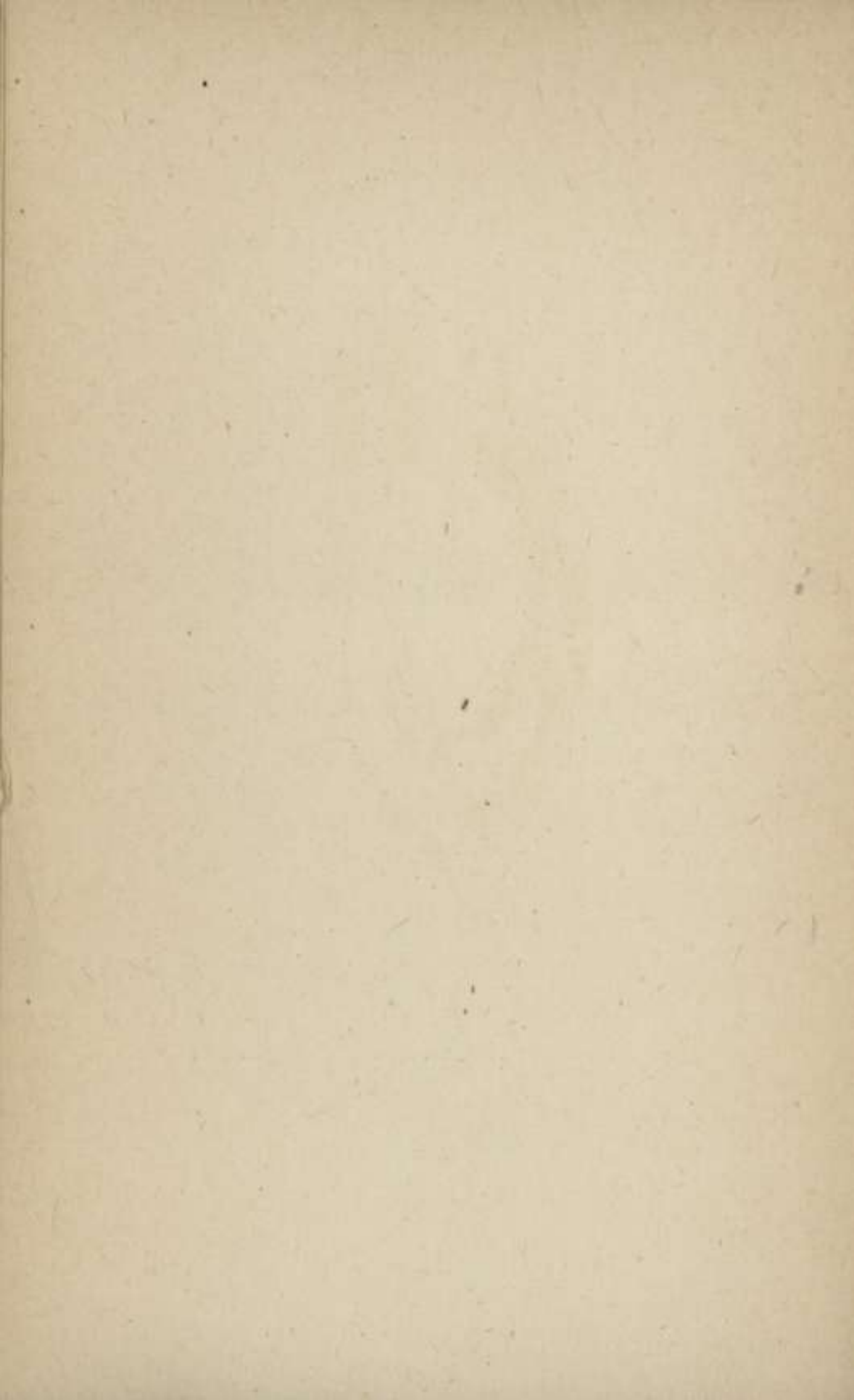

*Mai el poeta no és de mena avar; ama els versos i d'això
únicament pren cura; ell es riu de pèrdues i d'incendis i
de fugues d'esclaus; ell no maquina defraudar un soci
ni un infant menor; viu de llegums i de pa ordinari; sol-
dat, és indolent i no massa hàbil; però tanmateix pot
ésser útil a la ciutat, si tens en compte que les coses pe-
tites solen donar ajuda a les coses grans*

*Per altra banda ¿creus que jo puc escriure versos a Roma,
entre tants mals-de-caps i tants afanys?*

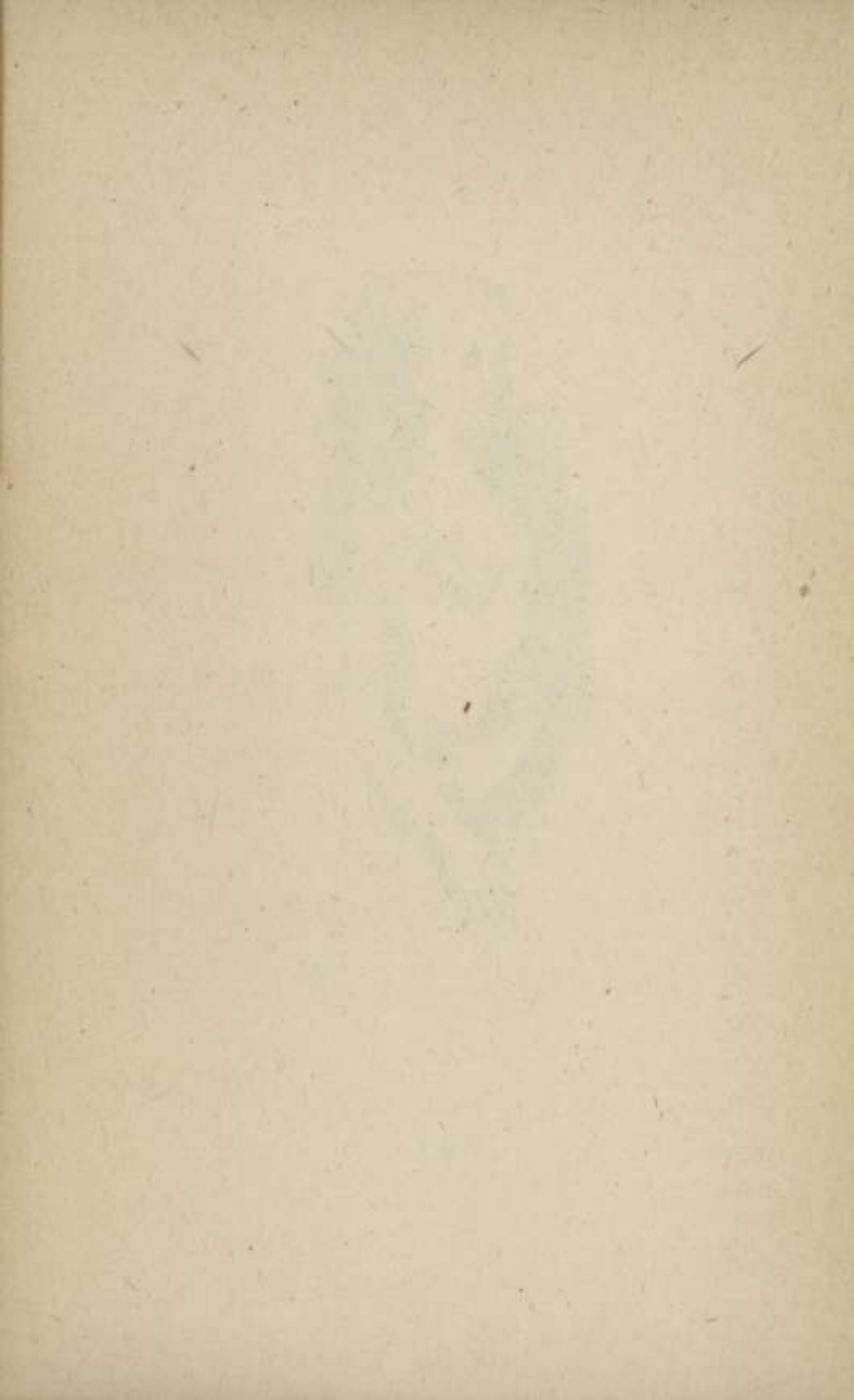
Horaci (Epistoles, llibre II-II)

Mite

LLETRA D'ASSASSÍ PER AMOR

“Llavi, llavi, llavi blanc,
ull quiet i mà collorta.
Benamada Marta morta,
com pots viure sense sang?

Calenta, tot seguit freda
i espessa com el vi dolç,
la sang tenyia la seda,
la fusta del banc, la pols.

T'enganyen. No són prou savis
els metges per a tornar-te,
benamada morta Marta,
la sang —i la mel— als llavis”.

PAÍS

De nit el bes furtivament pastura.
L'esguard inútil. I les mans
es separen com dos germans
que van a la recerca de ventura.

Pujol i coma i herbei trèmul!
L'aire hi sospira més que mai
en escometre el terratrèmol
l'illa més dolça, el més amat espai.

M I T E

Com un retrat antic sorgí dins el mirall,
immòbil i vivent, present com tu mateixa.
Teixí la vanitat una invisible reixa
entre la teva carn i el somni de cristall.

Nodrida en el secret d'una rara atmosfera
perdura com la flor misteriosament,
per amor de tos ulls innocent presonera,
miratge sense risc de ta beutat ardent.

•

Minvava el flamareig, la brasa perdé esclat.
Debades explorà miralls de juvenesa
mentre en cristall fadat sobrevivia il.lesa,
entelada només, la deixa del pecat.

INFINITA FORTUNA DE LA SANG

Infinita fortuna de la sang,
Amor, aquesta gràcia imperiosa
que es refà, com el mar, en les tempestes.
Llagrimeig jubilós que ablana el fang;
o, en la mirada furiosa,
repte dels llavis, de les sines testes.

Sospirs amb pauses de cançó,
desig del gaudi, gaudi de l'espera;
tumult, victòria i abandó.
Amor, veu poderosa i mentidera,
palau dels somnis resplendents i estança
penombrosa del plany i la recança.

Tot el verí d'aquesta mel,
d'aquest sangprès la coïssor suprema,
la revessa metgia d'aquest fel
i aquella set que l'aigua fresca exalta,
¿qui no els sofreix, qui no els voldria espremer
i ben xuclar-los aprimant la galta?

¿I la tendresa, ventijol humit,
—ales de la tendresa!—
polsim d'amor i fina embriaguesa;
el sentiment a mitges i el sentit;
coixí de pètals sota la rosada,
dolçor vespral en puritat d'albada?

L'amor dels somnis, tanmateix!
Aquella força plena i sense minva
que crea com un déu la seva fama,
el gaudiment que el peix,
i la glòria que el nimba,
la veu innumerable que l'aclama.

Per als mortals un altre amor
de flama o brasa que s'ablama encara,
demà ja trista, vers l'enyor
i vers el frau i la pobresa avara,
i la memòria altiva
—corrent amarg que ve de l'altra riba.

Però hi ha el temps, Senyor, aquell temps,
quan els sentits acorruats s'avesen
a tants plaers extrems
i a tants miracles de rosada argila
dintre miralls mig entelats on besen
els amorosos de flagrant pupilla.

I, sota el cel, aquell voler, convex
clavell de tendra porcellana,
cristall pel bleix, micròfon pels batecs.
Branda bleit de febre vana
i amb l'ombra secreteja
d'ocells carnals que fan enveja.

La cambra de l'amor serà la nit.
Amarà les molleses i les brises:
la servitud, l'oblit.
Els llacs d'aigües submises,
el trèvol i la gespa de les prades,
les branques dels fruiters mig decantades.

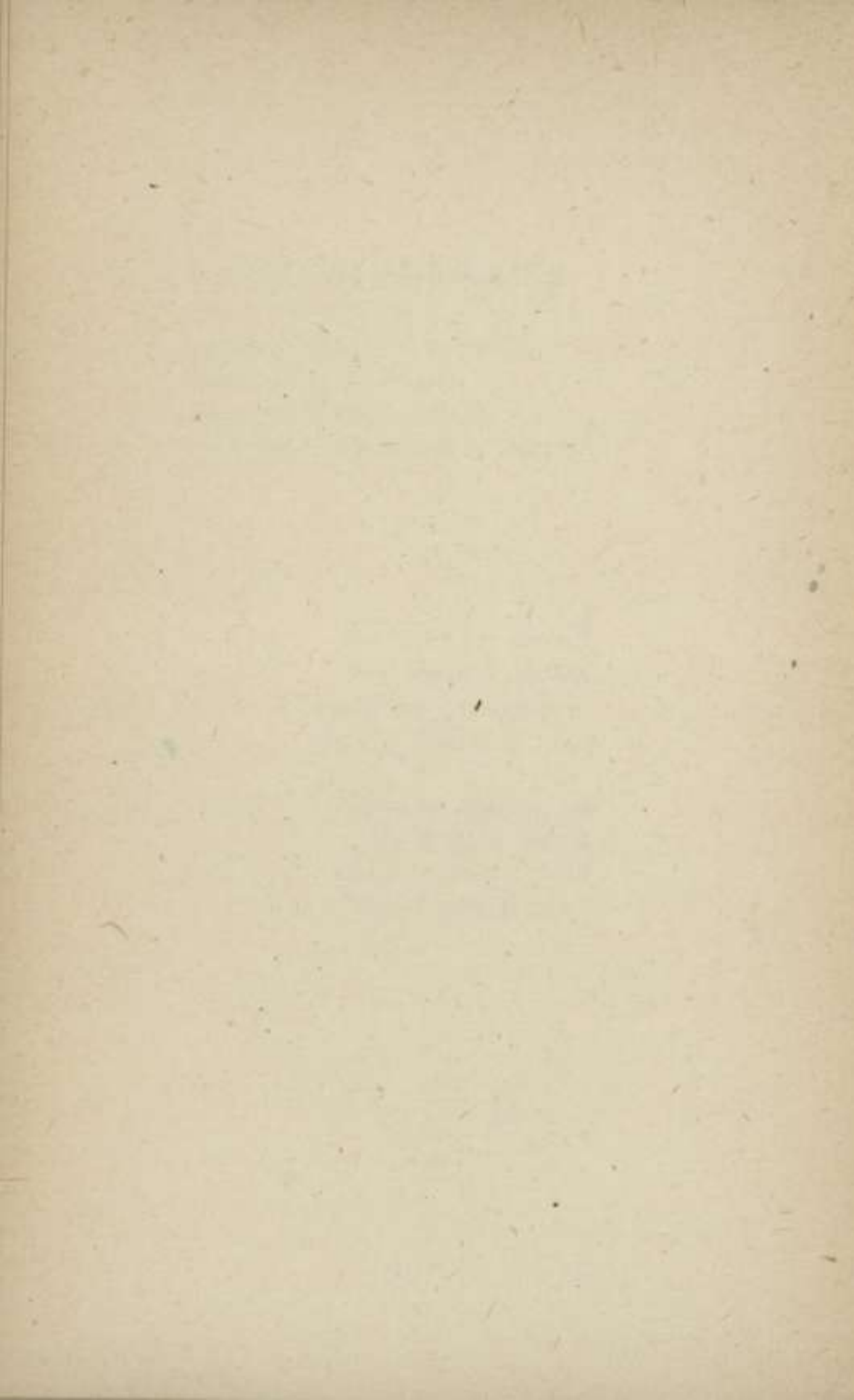
Es aquesta la nostra eternitat!
Déu vetlla el breu camí, l'hora fecunda
i el mal àngel els sembra de pecat.
S'empara la follia vagabunda
d'instants que el goig afua i accelera,
i el pensament eixampla com l'esfera.

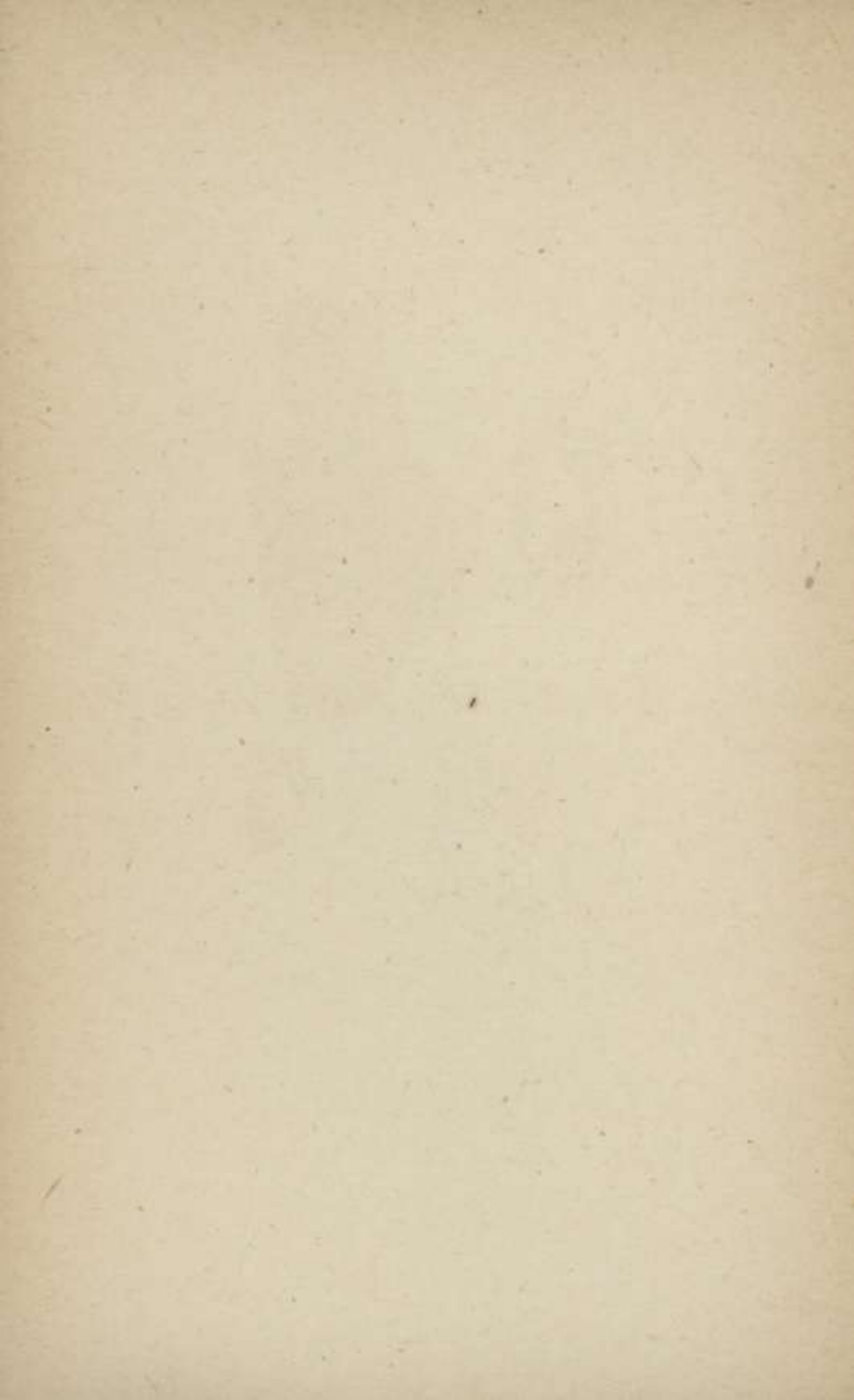
Llagrimeig jubilós que ablana el fang;
o, en la mirada furiosa,
repte dels llavis, de les sines testes.
Infinita fortuna de la sang,
Amor, aquesta gràcia imperiosa
que es refà, com la mar, en les tempestes.

BELLA I SOLA

Es una rosa bella i sola,
desolada, en aquest jardí
on l'abella no bronz ni vola
l'ocell, on la gespa es marcí.

No la consola ser corol.la
ni sentir-se tan de setí.
Només la fosca la consola
i saber-se somni de mi.

Institució de l'ombra

LA DONA DE LA NIT ALTA

Espera'm. Apaga la llàntia.

Sobrevolo mon llac de memòries.
Camina. Les mans són mes ales.

La fosca no aprèn a besar-me.
Llenço la clau de l'alba.
La nit estalvia mirades.

Dormiré de costat amb l'aurora
presonera de llunes tardanes.
Silenci de grills que callen.

No vull res. Deixa'm sola.
Apaga la llàntia.

Nit negra, nit blava, nit blanca.
Nit blava com mar dessalada.
Nit negra com aigua secreta.
Nit blanca com neu endolada.

Es el bleix de les herbes no verdes
que es vesteixen de verd en llevar-se.

Una font somnàmbula.

Mira el cel i veuràs les esferes
rodant, i voltant com les feres de gàbia.

Els viatges s'encalquen pels aires.

La fosca comanda.
Car la llum colorada del dia
és el somni només de la nit fatigada.

Bona nit, nit alta".

NIT FINAL

Negra mar. Taverna i llit
dels estels abominables.
Les nits no són per als àngels.

Torneu-nos els paradís.
Mireu-nos els palmells amples
i les dents sense vernís.

Sang i sement. Font eixuta.
Llàgrimes d'aigua de pluja.
Mireu-nos l'orella gran.

Put la tenebra estantissa.
Les mares, martell en mà,
vetllen infants de terrissa.

Els tres àngels de la nit
juguen a cartes,
perden les ales
a la taverna dels dofins.

Rialla de cec. Escuma
negra de mar. Nit final.
de minves morí la lluna.

F O R D T

Herbes gairebé. Pedram estòlid
a les cunetes fidels.

Els arbres murmuren
cadascun son adéu
brogent i cuitat.
Els arbres amb pantalon blanc.

La rancúnia de l'aire
i el buit de la nit sobtada
que es clou amb sorpresa i recança.

I el silenci, silenci
que escolta,
l'orella en la pols,
allò que s'allunya
amb ròssec grinyolant,
cometa de cua invertida,
ara, després i més tard.

EN EL PARAVENT
D'UNA DAMA QUE SEIXANTEJA

Solemnes verdors. Frescors de peresa
en balms on veus llagoteres
sospiren: amor! On líquens suporten
espasmes lentíssims. On ombres humides
aombren els sauris somorts.

L'altre riba és sempre més bella:
fraudulosa pintura
de ventall de mig dol.

Els llacs, tanmateix, que poètics!

La calma es desvetlla.
En silenci mesuren els ecos
llurs vols. Malavegen insectes.
De les fulles lirades
es restaura per màgia el vernís.

Hi ha densa gruixària d'encís.
Palmeres de lluna invertida pentinen
les míseres ones de mel.

La llarga carena bressola l'enyor de la mar.
Put a lloure l'enveja de sal.

Sabonosa calitja.
Pinzellada d'escuma
a l'anca del cel fatigat.

L'aura antiga
engavanya ruïnes intactes.

Ai las!

El mirall de tu i jo. La besada
de fada saliva. I el rem
que sanglota i degota en secret.

INSTITUCIÓ DE L'OMBRA

A la proa del veler
fit a fit amb les estrelles.

Sota pluja, sota vent,
vers l'hostal, sense llanterna.

A cavall. I fugitiu
d'un pecat de gran malesa.

Hoste mut i disfressat,
prop la llar, vora la vella.

Dins el jaç, alta la nit,
un ull cluc, l'altre que vetlla.

El punyal sota el coixí
amb un tel de sang enterca.

I tot d'una, al seu davant,
veu un àngel d'ales negres.

Com els lladres i assassins
ha saltat per la finestra.

"Qui sou?" "Sóc el teu pecat".
"Què voleu?" "Servir-te sempre".

"Qui t'envia?" "El meu senyor
que és el Rei de la Tenebra".

LA INTRUSA

“E ntres en el meu somni amb una torxa.
Al teu voltant ombres servils.
Restes immòbil, muda
i, sense veu, vas retreient mos crims.

Parla si pots! Flagel·la'm
amb tots els noms que han batejat més nits.
I si no pots, ix del meu somni.
Tem l'alba amb sos mastins.

Les ombres que comandes es redrecen.
No les aquissis contra mi!
N'hi ha de tímides, obesses,
i altres d'ossudes allargant els dits.

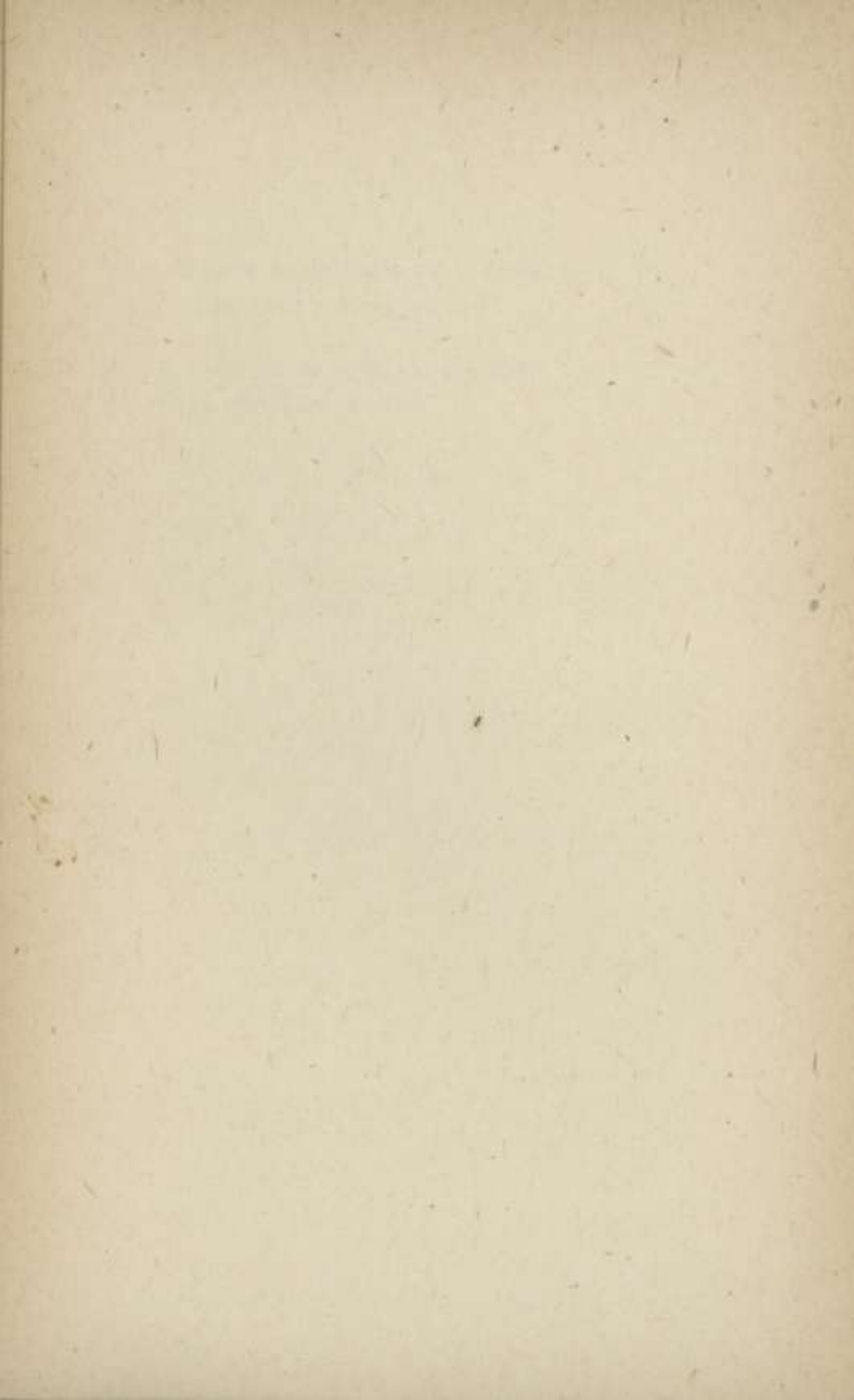
Qui ets? Ulls d'escorçó, boca desfeta,
galtes d'infern i front mesquí.
Reina potser d'una contrada morta
o filla borda d'un pecat sublim.

La torxa lluu com un desig infame.
Verd lúbric, groc covard, blanc fonedís.
Cerquen ulls i miralls les ombres cegues.
Tu, llur mestressa, calles i somrius.

Sembla que avancis! Com si t'ajupissis!
I les ombres aturen llur respir.
Qui ha estat? D'on ve tanta rialla?
T'esmunys rigidament dintre mon llit.

Ix de ma nit! Retorna'm la tenebra!
Tem l'alba amb sos mastins!"

La febre va pujant, puja la febre
a remolins, a remolins.

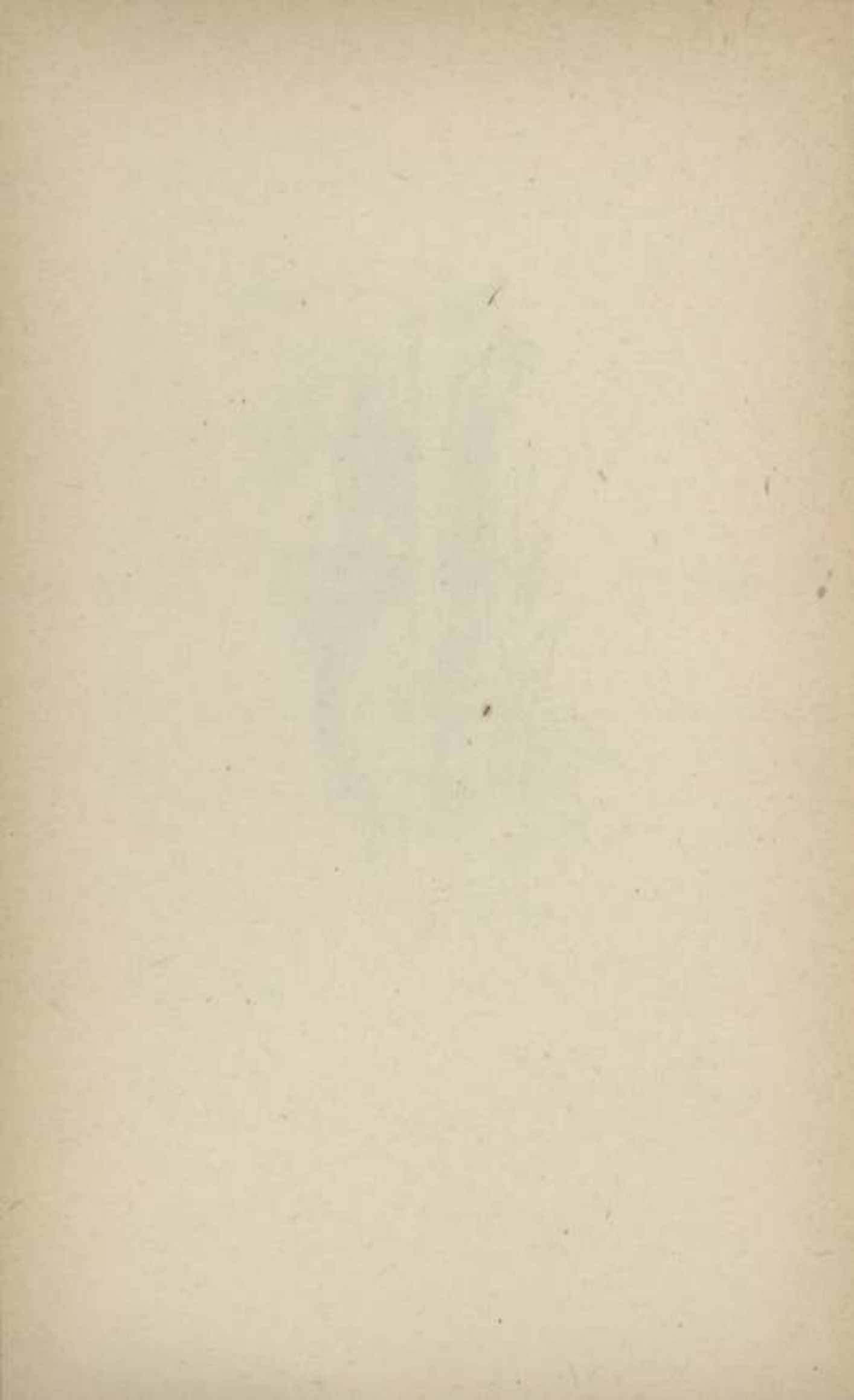

III

loil'li

I D I L · L I

No t'acostis de puntetes
que el silenci em fa estremir.
Qualsevol es pensaria
que tirem per mal camí.
No m'abracis la cintura
si no vols fer-me sofrir:
una nit tan xafogosa
i acotxar-me encara així!

¿Per què em mires com un enze
o un que dugui massa vi?
Ai! no em besis a la boca
que em despintes el carmí.
Més valdria que em parlessis
de la guerra del carlí.

No m'arruguis la faldilla
planxada d'abans d'ahir.
Per què em palpes? No m'arrambis
a la soca d'aquest pi!

Em dic Lola, sóc fadrina,
tinc setze anys, però de mi
ni veïnes ni parentes
no en poden dir ni un bocí.
La mare temps ha que és morta
i el pare és al Potosí.
I ara visc amb una tia
que no es cansa de tossir.

Tinc una germana monja,
un germà boig i un cosí
que una vegada, per Pasqua,
en aquest mateix jardí
i també de nit, com ara,
que no es movia ni un bri,
va ensenyar-me la manera
de jeure sense dormir”.

ROMANÇ MISERABLE

"L'été c'est moi"

JEAN PAUL SARTRE

He passat l'estiu
vora l'ona amarga
en un poble blanc
com una mortalla.

La sorra és polsim
de cendra esventada
i en el baterell
hi ha tanta ressaca
que a l'hora del bany
s'hi neguen les dames.

El Carrer Major
té les cases falses:
darrera els cancells
no hi ha sinó l'aire,
la brolla d'ermot
i un rec que desguassa.

La sala de ball
és una bescambra
amb un ull de bou
de reixa encreuada.

Dalt del campanar
hi ha dues campanes:
l'una toca a morts,
l'altra a maltempsada.

De dies el sol
fa unes ombres ràncies;
la lluna, de nit,
put com un formatge.

El dilluns és lleig;
el dimarts és magre;
el dimecres, fosc;
el dijous, macabre;
i el divendres tan
trist com el dissabte.

Diumenge al matí
el nunci proclama:
"Sàpiga tothom
que avui a la tarda,
si no hi ha entrebancs,
arriba la passa."

Adéu, poble, adéu!
Adéu, adéu, platja!

He passat l'estiu
vora un mar de llàgrimes.

DARRERIA I

Mira! La dona de Lot
com es tomba. Les faldilles
revolen. "Tombeu-vos, filles!"
vol cridar. Mes ja no pot.

"Set bíblica, set mortal!"
pensa, i tota se salina.
Escup saliva marina,
plora i sua aigua de sal.

"Marit, filletes, tinc set!".
(Si ara fos! Esguardaria
rera seu amb arteria
per mitjà del mirallet).

DARRERIA II

Han desertat la més alta
finestra senyal i crit.
Adéu, jardí de la galta!
Adéu, fruiterar del pit!

Fatigues de tan malalta
les esperances del llit
i els estalvis del marit
amb unes febres de Malta.

De la mort a les engires
em delates si delires
amb no gaire equívocs mots.

Ah! ¿De mon prudent delict
caldrà que em vegi convicte
just quan tu facis a tots?

DARRERIA III

La llum filtren persianes
de posat esparracat.
Ja ho preveies! Coses vanes
fets i dites han estat.
Ara, miser, allitat,
agonitzes. I demanes
un mirall on t'emmiralles.
Estrenys tes mans entre sí.
"Passar-ho bé, senyor Llanes!"
et dius. Somrius. I badalles
de la son sense matí.

CANÇÓ EXPLÍCITA

Tant la lluna com la rosa,
tant el sol com el ressol;
les albaes amb alosa
o les nits amb rossinyol.
Tant l'amada que no gosa
com l'amant que tot ho vol;
tant la casa, com la llosa
per' tu sol...

Vindrà temps que et farà nosa
o et serà de poc consol,
qualsevol, qualsevol cosa,
qualsevol.

EPIGRAMA

Si arriba la brisa dels dies vernals
estén infinites veles en els pals;
i quan s'anuncia l'hivern en son camp,
la càrrega desa i arria el fullam.

Es l'arbre que imposa la pausa sublim
de sa travessia de l'arrel al cim.

PER AL PÀMPOL DE LA LAMPADA
D'UNA DAMA CRIOLLA

BLAU

El mar no tan llunyà,
la vena prima d'una mà
i el cel inabastable.

VERMELL

Terra viva, rubor
de roses o bandera
d'una guerra d'amor.

GRIS

Un temps de mig dol
amb boires eixutes
i cendra de sol.

VERD

De brins i de fulloles
la fresca prada i, dins,
els verms com brins de brins.

BLANC

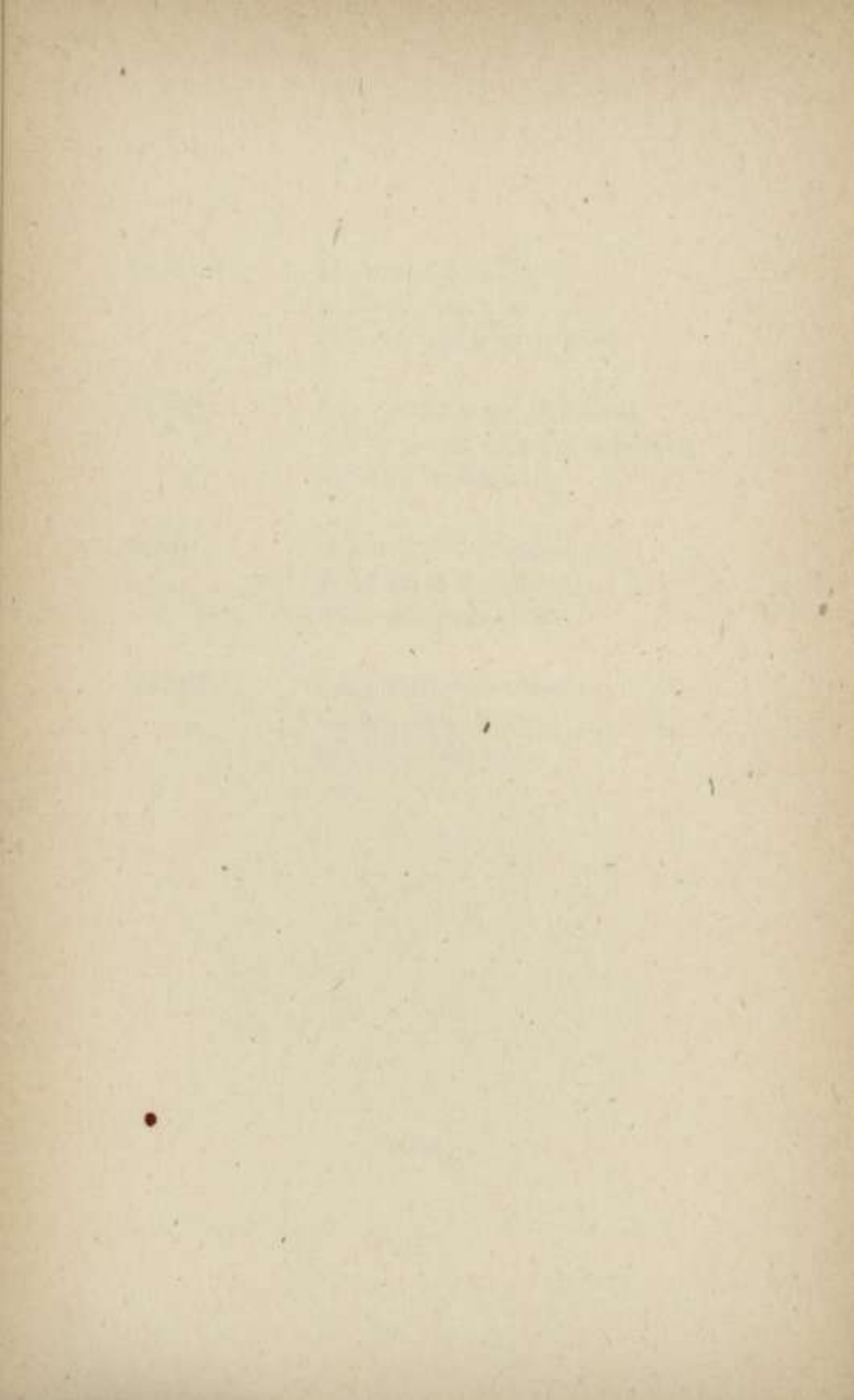
I ara cal dir la neu i la rosada
i no fer esment del gel ni de la pedra:
són aigua condemnada!

GROC

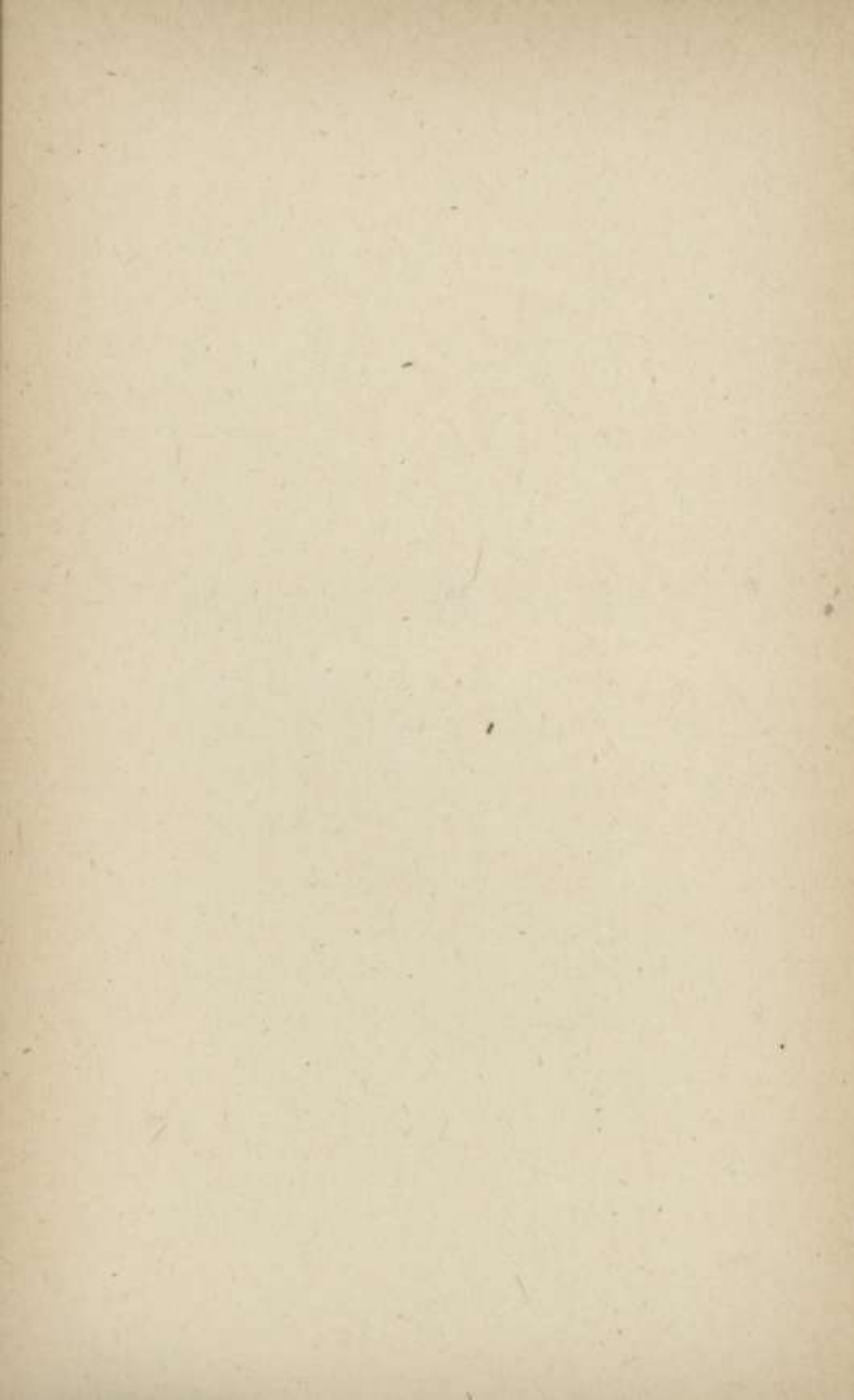
Només el boll, encens daurat,
al sol, que és or, retorna.
Adéu-siau, espiga i blat!

NEGRE

Tan blanca, i entenebrada!
Ceguesa d'una mirada
que somnia nits de sol.

IV

Alta mar

CATALUNYA

Sola, malalta, esparracada, muda,
un altre cop, encara jove, esclava.
La volta de ton cel, com sempre hiava,
sostre de tes presons esdevinguda.

Ara et retreu ton somni de vençuda
que no vas ésser, com et pertocava,
escometent tos enemics prou brava,
emparant ton honor gaire tossuda.

Quítia et veuràs de tos pecats un dia
per tanta sang i tanta llunyania,
per la vergonya i per l'amor dels teus.

Com saba pacient sota l'escorça,
més pura revindrà l'antiga força
que ja es desvetlla d'amagat dels déus.

CORRANDES D'EXILI

*U*na nit de lluna plena
tramuntàrem la carena
lentament, sense dir res...
Si la lluna feia el ple
també el féu la nostra pena.

*A Catalunya deixí
el dia de ma partida
mitja vida condormida.
L'altra meitat vingué amb mi
per' no deixar-me sens vida.*

*L'estimada m'acompanya
de pell bruna i aire greu
com una Mare de Déu
que han trobat a la muntanya.*

*Avui en terres de França
i demà més lluny potser
no em moriré d'enyorança,
ans d'enyorança viuré.*

*En ma terra del Vallès,
tres turons fan una serra,
quatre pins un bosc espès,
cinc quarteres massa terra.
"Com el Vallès no hi ha res".*

*Que els pins ceneixin la cala,
l'ermita dalt del pujol.
I a la platja un tenderol
que batega com una ala.*

*Una esperança desfeta,
una recança infinita.
I una pàtria tan petita
que la somnio completa.*

VOLUPTAT DE L'ENYOR

Tenacíssima, càndida enyorança,
fillola del desig i la recança,
folla amorosa de l'amor que es frisa,
crida els estels, besa la brisa.

Puresa del record extenuant-se
en el miratge d'una pàtria grisa,
feta del somni que matisa
el roig, el blau i el blanc de França.

L'àngel t'inspira i et manté el diable,
oh febre miserable
d'un dolorós i delitós amor,

tan prenedor, que un dia, per ventura,
honor refet i llar segura,
enyoraré l'enyor!

EL FREU

¿E ncara s'esbadellen les albes lluny de mi
en el país feliç a on mena
un paorós camí
sense rodera ni petjada lleu,
com d'aigua tèrbola i serena?

Jo, mentrestant, travesso el freu,
peu nu dins una barca que s'emplena
d'aigua tenyida per la sang
dels que sofriren sense pensament
d'amor ni d'odi la darrera pena,
guerrers de rostre blanc,
entre l'atzar i l'espavent,
només amb l'arma del lament.

Tota la nit dintre mos ulls oberts
a estels inerts, a llunes foses,
a sols extints, camí d'albes moroses,
a inferns glaçats, temps ha deserts,
a tanta nit, a tanta llum nonada,
a tanta mort a nova mort damnada.

Les ombres moren, i reculen vers
l'ombra les clares vides...

¡Oh blau, oh blau pretès,
vivent només en les humanes crides,
indeleble i suau com el no-res!

ALTA MAR

La proa és dura i alta,
i el fals silenci de la gent de mar
parla en llum trista per l'esguard
i en febre mansa per la galta
dins la nit sense estels i sense far
que embolcalla la nau com un avar.

La proa és alta i dura
i el plany dels mariners
demana ports i dones i carrers.
Invisible la terra sembla pura:
aqueixa mare que ens deixà en el bres
per' córrer una àvol aventura.

La Creu del Sud, dellà la nuvolada,
certa, es decanta pietosament.
Anima meva desamada,
reprèn l'afany ardent,
més dura que l'onada
si no tan alta com el vent.

SANT JORDI D'AMÈRICA

A peu — perdè el cavall en la contesa—,
abonyegada l'armadura, oscada
l'espasa nua, i esmussada,
(estreny dintre la mà roses marcides
del jardí devastat de la princesa),
temps ha camina vers l'exili.

Tramuntà el Pirineu, prengué navili
i una altra fou enmig de tantes vides
sofrents i penitents.

La ira sagrada

nodreix son cor august, perenne brasa
de l'amor amb què els sants de Déu odien
la Força del Pecat cada vegada
que sa victòria transitòria arrasa
torres de pau, arbres tofuts on nien
innocència, beutat i confiança.

I ara per terres d'Ultramar divaga,
encontra fills que antany el precediren,
desencís endolcit per l'enyorança,
ulls que se'l miren i el remiren
per si no és ell mateix, sense tumbaga.
(L'adinerà per alleujar nuesa,
fams extremes, malures infinites).

Algú li diu: "On vas, com un captaire?
—i escolta el Sant la lliçó apresada—
Què has fet d'aquell poder que no té fites?
Ni tu, que ho ets, ja no tens fe en els mites?
Els catalans, t'han enganyat de gaire?"

Calla Sant Jordi tristament benigne.
Vers el desert, la terra encesa
on Déu parla sovint amb veus d'oratge,
a poc a poc el Cavaller s'allunya...

En soledat restaura son coratge.
S'alzina. I es persigna.
I quan obre sos braços és el signe
de la creu on s'atarda Catalunya.

COMPLANTA DE LA PRIMAVERA

Renaixement de tota mala cosa,
jardí de Catalunya sense senyals de rosa,
abril avergonyit.

Oh falsa i miserable primavera
on solament prospera
el corc. I el llot. I la terrible nit
de qui la llum ha esdevingut esclava;
el llimac llefiscós de mala bava
i el verinós i sadollat gripau.

¡Ai dolorosa pau
d'aquest abril verd cendra!
El doll amarg del plor
marceix la fulla tendra
i la poncella de la flor.

Els pins sense creixent llangueixen a la riba
del lliure mar per on arriba
el missatge secret
dels tristos bandejats a qui sustenta
l'engany amorosíssim de l'enyor,
miratge d'un abril sempre refet
en roses, en banderes i en honor.

Qui no se n'acontenta?
Si el somni és bell, immarcescible i pur!
I els somnis a vegades traeixen el futur.

OMBRES DE PESSEBRE

¡Nadal nevat de cendra,
Estrella sense rel!
La sang que ens varen prendre
és un secret del cel.

Oh nit! la pau que exhales
¿qui malmestia amb frau
a l'ombra de les ales
de l'Angel de la Pau?

En l'aire sense brisa
l'espectre es va perfent
d'una mainada grisa
que branda tristament.

Són ombres —carn dallada,
resquícies de cent crims—
que vaguen sense estada:
no hi caben tants als llimbs.

(Arriben Reis o Savis,
Sagals i Majorals;
ja han afinat els llavis
els cors celestials.)

Una ombra, la més clara,
entra al Portal famós,
on dormen tots encara,
llevat d'un Infant ros.

Deixa una rosa viva,
com un grumoll de sang,
damunt la palla aspriva
del bres pintat de blanc.

Quan obren el Pessebre
la Mula diu al Bou:
"El minyonet té febre;
sospira i es remou."

La sang que ens varen prendre
és un secret del cel.
Nadal nevat de cendra,
Estrella sense rel.

M A C I À

Moria per Nadal. El misteri el vencé.
Un àngel sense lluc encara anunciava
una Naixença per a la Mort. Hi hagué
un malentès. La nit ja no fou blava
en el cel vertical i nostre del pessebre.

Rei Màgic, enfebrat, sempre fidel.
Fe inerta, vana febre
per la flama fugaç de son estel.

No foren tanmateix certs els presents?
¿Un somni per a tants, una mentida
daurada per a tots, no val la veritat, no val la vida
amb sentits, sentiments i pensaments?

Viatjà per amor, no defallí;
i esperà, caut, la lenta aurora
que assegura la tria del camí.
Però només de l'alba hagué penyora.

Fou blanc de tan ardent, i envellí sense usura,
balbucejant i maltraçut com un infant
que creix en passió més que un gegant,
fins a la mort, cap a la glòria obscura.

LA VEU I LA SANG

La seva veu ha desistit tot d'una,
la seva sang ha quallat en Déu.
Adéu la veu, adéu la sang, adéu!
Passà de sol roent a inerta lluna.

La sang, rosa de mort, vessà i flori
en odi i solitud abandonada,
i s'estroncà la font, cessà l'onada
d'una sang que enardia com el vi.

¿I aquella veu. Lluís Companys, on era,
melodia de l'himne o del lament,
alada carn del pensament,
tumult famós de passió i quimera?

Aures i ocells deserten el pollanc
destralejat adés i eixut de saba.

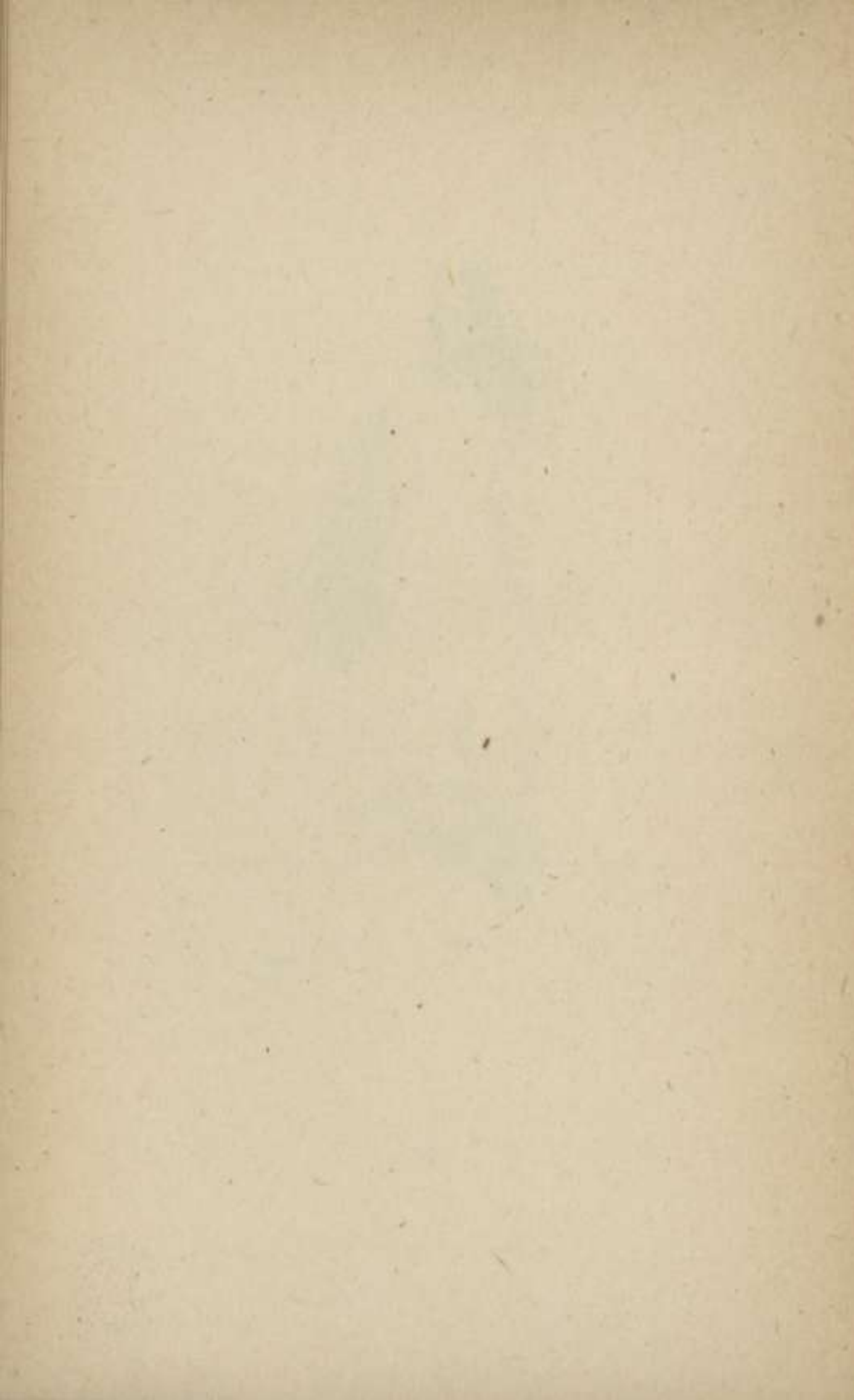
En Déu finí, restà, recomençava
frondosa veu, tempestejada sang.

v

L'àngel

L'ÀNGEL

¿Quina pàllida dona em fa signes prudents
de conhort i amiatat, des del fons del refugi?
Sembla un àngel covard, decebut, que defugi
els esclats de la llum i la força dels vents.

Ja és un eco només la cridòria de folls
que emplenava la vall i la mar sense fita,
i espargida en el temps, que es' refà dels trontolls,
hi ha la cendra rogent d'una mort infinita.

Ve la nit que ocultà sols a mitges el crim,
i ara bleixa amb fatic, envellit son silenci,
en el son de qui tem que demà recomenci
l'avesat holocaust, la discòrdia sublim.

¿Reprendrà cada llac l'enyorada dolçor
dels besars sospirants que avicien la riba,
i l'afrau, que rendí sos secrets a la por,
viurà encara, com antany, del misteri captiva?

¿Què em dirà tristament aquest àngel malalt
amb els mots desuets d'una fe clivellada,
sota l'alba en retard que ha oblidat la rosada
i traeix les llangors d'un captespre mortal?

FRAGMENT D'UN RETAULE

Els homes, inquietes columnes temporals,
suporten aqueix temple pertot cenyit d'abisme
on nia la tempesta. Els déus pinten amb calç
les nafres de la glòria i els crims de l'heroisme.

Muntats en zebres dòcils, reixades com presons,
els generals desfilen. Somriuen endebades
a multituds insomnes que obliden llurs penons,
mantells que esparracaren de reines immolades.

Les ombres són mestresses. Gombolden lentament
les terres invisibles, les selves incolores,
l'orbosa de les aigües i els vels del firmament,
les llunes ajocades i el son de les aurores.

Els dracs en llur espluga, ullclucs només d'un ull,
sòpitament esperen que pellin llurs ferides;
i a rítmiques gambades, extenuats d'orgull,
recorren les planícies ocells d'ales cosides.

Incendis sense causa, distants com un estel,
designen les venjances del fred i la tenebra:
el fred que ens intimida com un menyspreu del cel
i aquesta nit tan falsa darrera la palpebra!

Del mar puja la queixa, com un alè de sal,
per son destí maligne de vida que es dispersa
en la infinita ràbia que bat el litoral
o en el naufragi estòlid on tant d'horror s'esmerça.

Els càntirs que servaren l'essència de les deus,
la fulla envernissada, mirall de la pastora,
el mur que registrava la veu dels tornaveus,
l'escriny on envellia la perla vividora,

esbocinats, marcida, tot runa i esbotzat!
La dècada damnada féu sembra de deixies.
Restà només il·lesa l'antiga soledat
de l'home que devora bocaterrós els dies.

I N F A N T S

La vida ran de pols i les mirades altes,
seda tèbia de neu i llot fresc a les galtes;

esperança i enveja, els picarols dél cor;
infidels com el temps, sobtosos com la sort

(o com la mort); mesquins i jugadors, infants,
fraudulents i secrets, o pròdigs com soldans;

terroristes de sol i ressol als jardins,
porucs de nit deserta; impàvids assassins

de roses i libèl.lules; mercaders d'afalacs;
de dolçors viciosos i de llet embriacs.

La voluptat furtiva del xipolleig i el fang,
insabuda promesa de l'amor de la sang!

Disfresses de tempesta, ornament del dolor,
pintura de la llàstima, marea de la por,

les llàgrimes sonores i arteres i abundants,
les armes de llur guerra civil contra els gegants.

EL SOMNI

¡Q uina calma senil en les esperes
i en el lament, quin paorós eixut,
mentre retornen a les nits primeres
les albes que en la fe s'hàn corromput!

Ni l'engany fabulós de la naixença,
ni la doble mentida de la mort.
Ben poc. Cap cosa. Ni l'espai absort,
romanalla tot just de l'aparença.

Segles desats i temps impacient:
amb un rítmic alè de calendari
bleixa l'espectre de mon pensament,
antic com el no-res i solitari.

Però somnio, finalment refets
en altes claredats inviolables,
tos homes i tos àngels i diables,
oh Força que et nodreixes de secrets!

ENRERA

Enrera hi ha una tofa de bàrbara bellesa,
els àmbits tenebrosos del temps espesseït
d'ombres certes, estàtues d'impalpable granit,
nàufrags immunes. Tomba d'eternitat malmesa.

(On abans que el miracle es dreça la sorpresa,
on els ecos a penes són un tempteig del crit,
per terres desolades on la mort, en la nit,
a recules avança vers la font desapresa.)

Enrera! Sense llum, sense carn, sense sang;
ni fumerol ni cendra. Només un esvoranc
quasi infinit de vida desentranyada i nul·la

on es colga el minut del present aparent,
vers el qual mansament —dolç anyell!— dretament
en promesa tot just l'avenir ja reula.

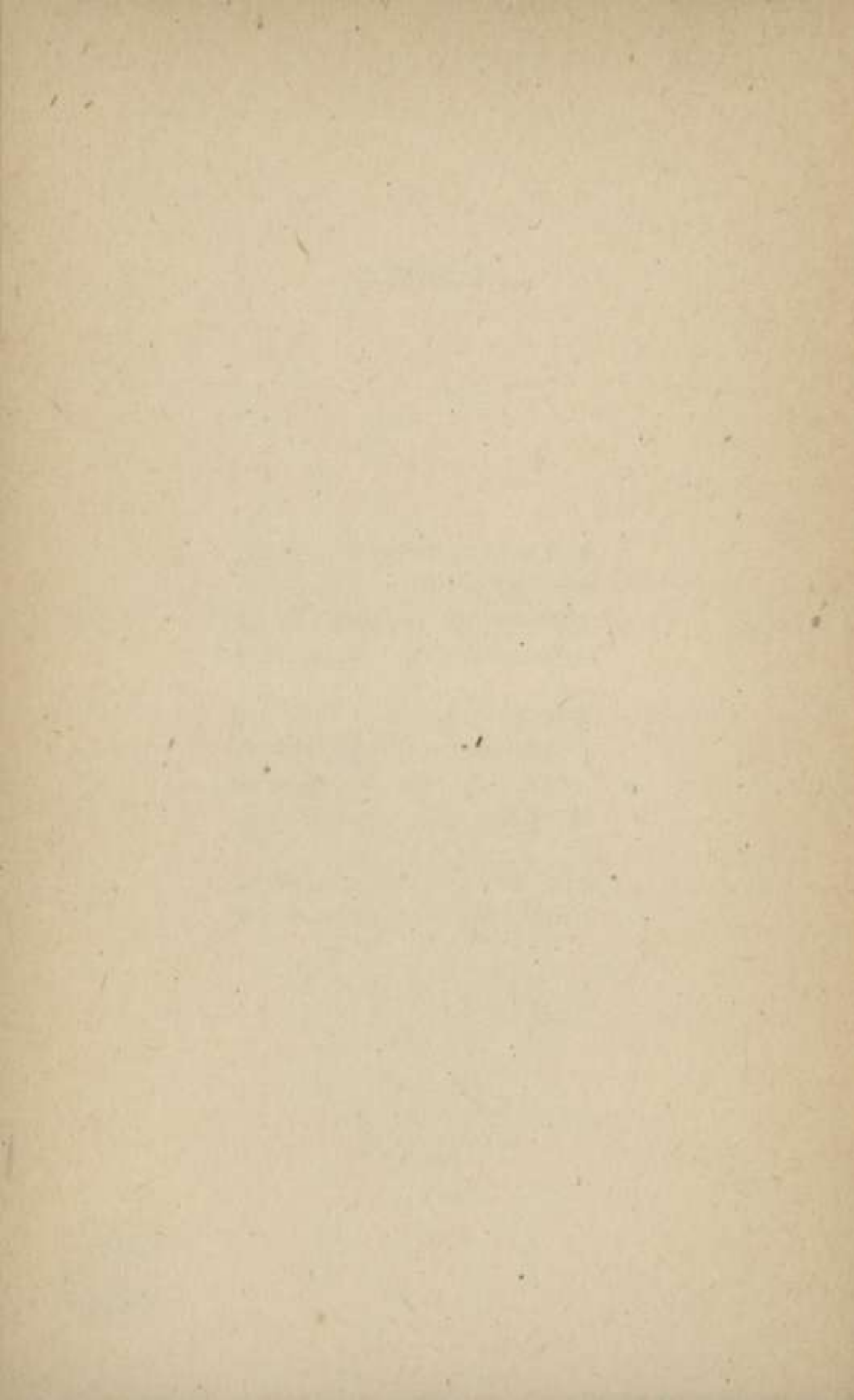
EPÍLEG

Sotraga la memòria de mes venes
un costum que cessà i un gest antic;
el dibuix fatigat del vers que escric
és un missatge que desxifro a penes.

Devorant l'ombra d'un mirall mesquí,
finestra deslleial, servil pintura,
quin país a destemps, quina figura
d'un déu mortal que no sabé morir!

La font nocturna, on el camí s'atura,
com un secret mormola mon destí.

INDEX

I

- Lletra d'assassí per amor (pàg. 15)
- País (17)
- Mite (18)
- Infinita fortuna de la sang (20)
- Bella i sola (25)

II

- La dona de la nit alta (31)
- Nit final (33)
- Ford T (35)
- En el paravent d'una dama que seixanteja (37)
- Institució de l'ombra (40)
- La Intrusa (42)

III

- Idil·li (51)
- Romanç miserable (54)
- Darrerera I (57)
- Darrerera II (59)
- Darrerera III (61)

- Canço explicita (62)
Epigrama (64)
Per al pàmpol de la lampada d'una dama criolla (65)

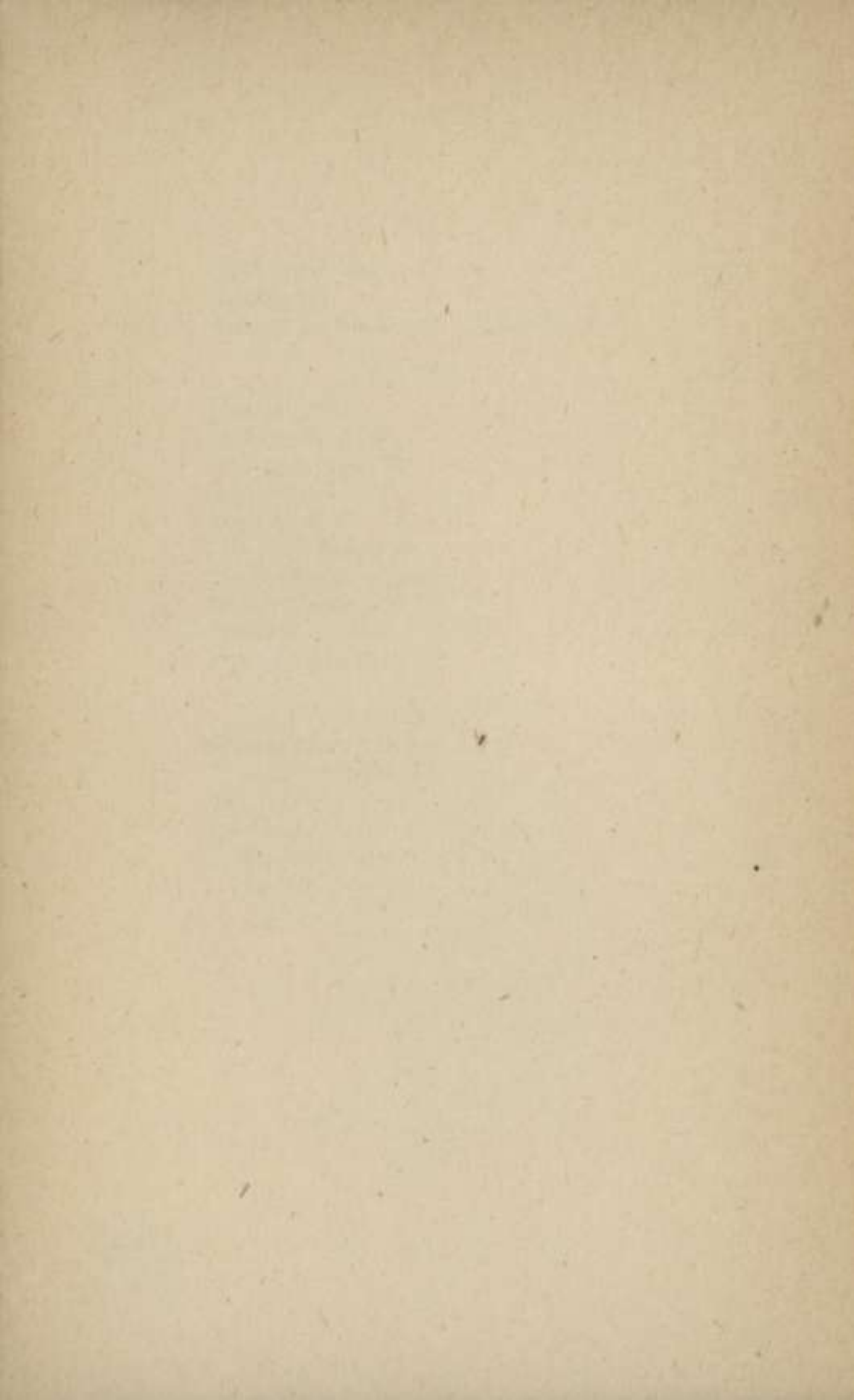
IV

- Catalunya (73)
Corrandes d'exili (75)
Voluptat de l'enyor (78)
El fren (80)
Alta mar (82)
Sant Jordi d'Amèrica (84)
Complanta de la primavera (87)
Ombres de pessebre (89)
Macià (92)
La veu i la sang (94)

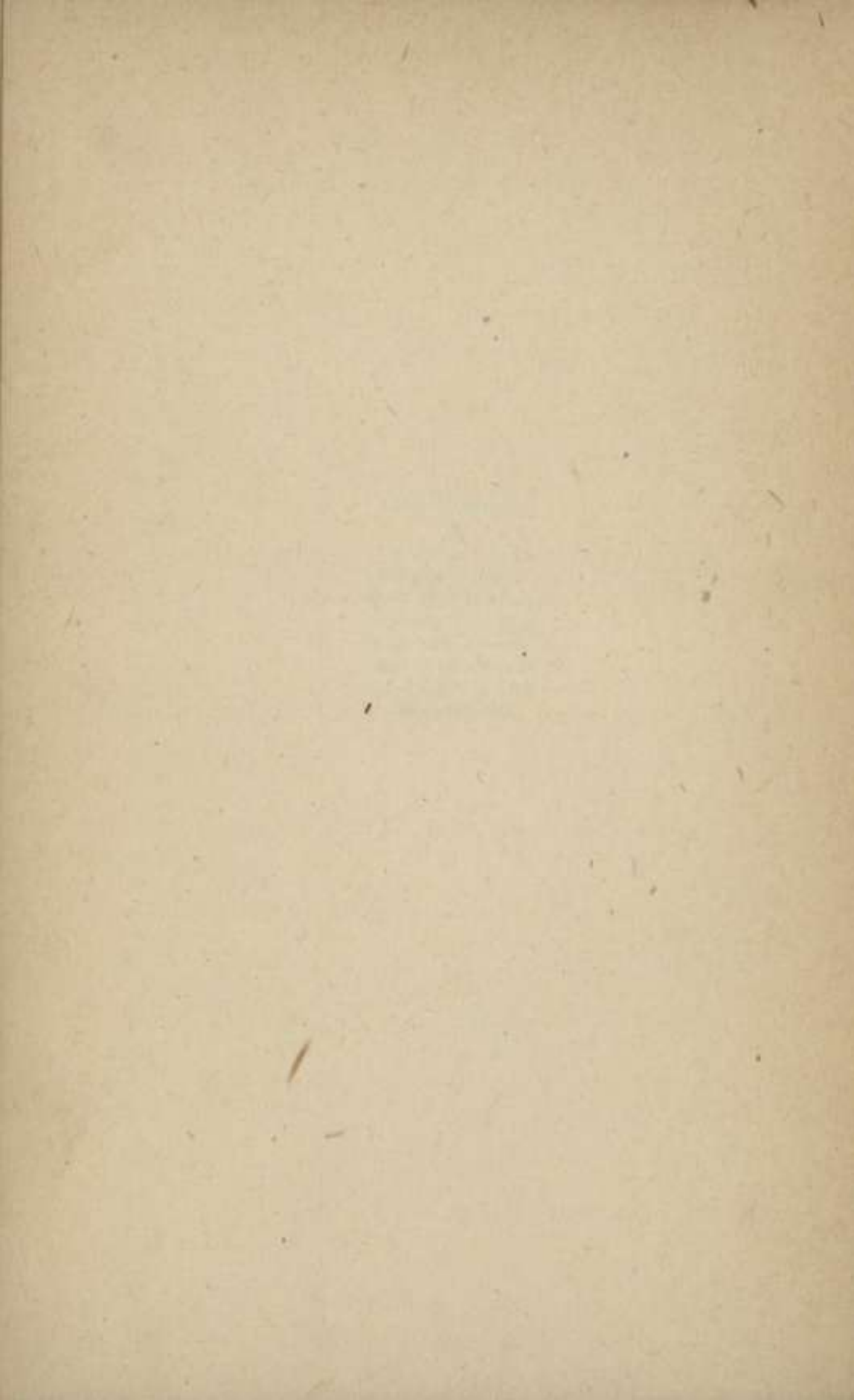
V

- L'àngel (101)
Fragment d'un retaule (103)
Infants (106)
El somni (108)
Enrera (110)
Epíleg (112)

III LLIBRE DE POESIA
DE
P E R E Q U A R T
ACABAT D'IMPRIMIR
EL DIA 19 DE JULIOL DE 1947
ALS OBRADORS DE
LA IMPREMTA MEDITERRANIA,
DE SANTIAGO DE XILE,
SOTA LA DIRECCIÓ DE
GENT CATALANA.

BC Biblioteca
de Catalunya

Adic. D-IEC-CPJ0

Còd. 1001267547

Tip. 2001-8

24437

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001267547

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

11
81

